

- 1** Zaznacz punkt, w którym wymieniono działanie nienależące do prac rekultywacyjnych na terenach pogórnicznych. (... / 1 p.)
- A. Umacnianie skarp. C. Regulacja stosunków wodnych.
B. Wylesianie. D. Przygotowywanie szlaków turystycznych.
- 2** Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych. (... / 1 p.)
- Płodozmian polega na uprawie na danym terenie
A. przez kilka lat jednego gatunku roślin. C. jednego gatunku roślin co kilka lat.
B. roślin wieloletnich, takich jak porzeczki, maliny czy agrest. D. innych gatunków roślin w kolejnych latach.
- 3** Zaznacz poprawne dokończenie każdego zdania. (... / 3 p.)
1. Woda słona stanowi
A. 9/10 zasobów wodnych Ziemi. B. 97,5% zasobów wodnych Ziemi.
2. Zróżnicowanie warunków klimatycznych ma duży wpływ na rozmieszczenie na Ziemi
A. zasobów wody słodkiej. B. zasobów wody słonej.
3. Do najbardziej zanieczyszczonych należą rzeki przepływające przez
A. Chiny i Indie. B. Kazachstan i Gruzję.
- 4** Zaznacz skutki kwaśnych opadów. (... / 3 p.)
- A. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych. D. Obniżenie poziomu wód gruntowych.
B. Powstawanie smogu. E. Niszczenie budynków.
C. Zakwaszenie gleb. F. Wzrost zawartości kwasu siarkowego w atmosferze.
- 5** W każdym punkcie zaznacz informację dotyczącą smogu typu Los Angeles. (... / 4 p.)
1. Pora roku, w której występuje.
A. Ciepła pora roku. B. Chłodna pora roku.
2. Pogoda sprzyjająca powstawaniu.
A. Słoneczna pogoda i wysoka temperatura powietrza (25–35°C). B. Bezwietrzna pogoda oraz inwersja temperatury powietrza.
3. Substancje odpowiedzialne za powstawanie.
A. Pyły, tlenki węgla, tlenki siarki i tlenki azotu. B. Tlenki azotu i węglowodory.
4. Główne źródło emisji związków chemicznych.
A. Zanieczyszczenia przemysłowe. B. Zanieczyszczenia komunikacyjne.
- 6** Zaznacz w każdym wierszu tabeli nazwę tego rodzaju transportu, którego dotyczy informacja. (... / 4 p.)
1. Większa dostępność dla pasażerów.
A. Transport samochodowy. B. Transport kolejowy.
2. Większa ładowność.
A. Transport lotniczy. B. Transport morski.
3. Niższe koszty przewozu na długich dystansach.
A. Transport wodny śródlądowy. B. Transport samochodowy.
4. Mniejsza zależność od warunków pogodowych.
A. Transport lotniczy. B. Transport kolejowy.
- 7** Zaznacz punkt, w którym wymieniono czynnik wywierający niekorzystny wpływ na rozwój sieci drogowej. (... / 1 p.)
- A. Położenie w środkowej części kontynentu. D. Urozmaicona rzeźba terenu.
B. Dotacje z Unii Europejskiej. E. Występowanie ośrodków przemysłowych.
C. Duża gęstość zaludnienia.

8 Dopasuj do wymienionych grup usług (1–3) nazwy zawodów lub stanowisk (A–F). (... / 3 p.)

1. Usługi produkcyjne.	A. Prezydent miasta.
2. Usługi konsumpcyjne.	B. Fryzjer.
3. Usługi ogólnospołeczne.	C. Elektromonter.
	D. Sędzia.
	E. Konserwator linii wysokiego napięcia.
	F. Taksówkarz.

1. _____ 2. _____ 3. _____

9 Dopasuj do podanych opisów (1–3) właściwe przykłady państw (A–D). (... / 3 p.)

1. Państwo, które produkuje więcej energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych niż w elektrowniach innego typu.	A. Austria.
2. Państwo, które z powodu ryzyka awarii podjęło decyzję, aby nie budować elektrowni jądrowych.	B. Polska.
3. Państwo, w którym planuje się budowę pierwszej elektrowni jądrowej.	C. Niemcy.
	D. Francja.

1. _____ 2. _____ 3. _____

10 Zaznacz poprawne dokończenie każdego zdania. (... / 3 p.)

1. Największymi na świecie producentami energii elektrycznej są	A. Arabia Saudyjska i Iran.	B. Chiny i Stany Zjednoczone.
2. Ze źródeł nieodnawialnych pochodzi obecnie około	A. 75% światowej produkcji energii elektrycznej.	B. 60% światowej produkcji energii elektrycznej.
3. Bezpieczeństwo energetyczne kraju wymaga produkowania energii	A. wyłącznie ze źródeł odnawialnych.	B. zarówno ze źródeł odnawialnych, jak i nieodnawialnych.

11 Przyporządkuj podane cechy (A–E) odpowiednim rodzajom przemysłu (1–2). (... / 2 p.)

1. Przemysł tradycyjny.	A. Charakteryzuje go niewielki stopień przetworzenia surowców.
2. Przemysł zaawansowanych technologii.	B. Wymaga ścisłej współpracy z ośrodkami naukowo-badawczymi.
	C. Zużywa duże ilości energii elektrycznej.
	D. Wpływa na wzrost zanieczyszczenia powietrza.
	E. Sprzyja dynamicznemu rozwojowi gospodarczemu regionu lub kraju.

1. _____ 2. _____

12 Przyporządkuj grupom czynników kształtujących krajobraz kulturowy (1–4) właściwe przykłady czynników (A–E). (... / 4 p.)

1. Czynniki społeczne.	A. Dostęp do słodkiej wody.
2. Czynniki historyczno-kulturowe.	B. Forma własności gruntów.
3. Czynniki polityczne.	C. Ustrój państwa.
4. Czynniki przyrodnicze.	D. Dostępność narzędzi i materiałów budowlanych.
	E. Religia.

13 Przyporządkuj wymienionym grupom (1–3) po dwa przykłady negatywnych zjawisk występujących na obszarach zdegradowanych (A–F). (... / 3 p.)

1. Zjawiska społeczne.	A. Niefunkcjonalny układ obiektów w przestrzeni.
2. Zjawiska środowiskowe.	B. Stosowanie energochłonnych technologii.
3. Zjawiska techniczne.	C. Występowanie składowiska odpadów przemysłowych.
	D. Wysokie bezrobocie.
	E. Nadmierna emisja zanieczyszczeń powietrza.
	F. Niski poziom edukacji.

14 Przyporządkuj podanym walorom turystycznym nazwy państw, w których się znajdują, wybrane spośród podanych. (... / 4 p.)

1. Lofoty.	A. Francja.
2. Fatima.	B. Włochy.
3. Delta Dunaju.	C. Portugalia.
4. Piza.	D. Rumunia.
	E. Bułgaria.
	F. Norwegia.

15 Dopasuj do każdego opisu właściwą nazwę państwa wybraną spośród podanych. (... / 3 p.)

1. Państwo, do którego w 2018 r. przybyło najwięcej turystów zagranicznych na świecie.	A. Stany Zjednoczone.
2. Państwo, w którym znajduje się Park Narodowy Wielkiego Kanionu.	B. Tanzania.
3. Państwo, w którym udział turystyki w strukturze zatrudnienia w 2018 r. wynosił ponad 15%.	C. Malediwy.
	D. Włochy.
	E. Francja.

16 Przyporządkuj podanym etapom rozwoju usług (1–3) właściwe informacje (A–D). (... / 3 p.)

1. Faza industrialna.	A. Ważną rolę odgrywają usługi związane ze zdobywaniem i przetwarzaniem informacji.
2. Faza postindustrialna.	B. Rozwijają się usługi ogólnospołeczne, np. administracja.
3. Faza informacyjna.	C. Dominują takie usługi, jak handel, szkolnictwo najniższego szczebla czy podstawowa opieka zdrowotna.
	D. Wzrasta znaczenie m.in. szkolnictwa wyższego, usług turystycznych i usług reklamowych.

17 Przyporządkuj zakładom przemysłowym (1–4) czynniki lokalizacji o największym dla nich znaczeniu (A–D). (... / 2 p.)

1. Farma wiatrowa.	A. Rynek zbytu.
2. Zakłady mięsne.	B. Zaplecze naukowo-badawcze.
3. Firma farmaceutyczna.	C. Warunki klimatyczne.
4. Huta żelaza.	D. Baza surowcowa.

18 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe. (... / 2 p.)

1.	Najwięcej obszarów rolnictwa ekologicznego znajduje się w Australii.	P	F
2.	Do miast najbardziej przyjaznych dla rowerzystów należą Pekin, Lagos i Karaczi.	P	F
3.	Segregacja odpadów nie ma znaczenia dla środowiska przyrodniczego, ponieważ nie wpływa na ich ilość.	P	F
4.	Recykling pozwala ograniczyć emisję dwutlenku węgla.	P	F

19 Zaznacz trzy sposoby ochrony krajobrazu kulturowego. (... / 3 p.)

- A. Uznanie za pomnik przyrody.
- B. Zaliczenie do rezerwatów biosfery UNESCO.
- C. Tworzenie parków krajobrazowych.
- D. Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- E. Obejmowanie ochroną gatunkową.
- F. Tworzenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

- 20** Zaznacz cechy krajobrazu wiejskiego. (... / 3 p.)
- A. Istnienie większych obszarów o funkcjach przemysłowej i usługowej.
 - B. Istnienie zabudowań gospodarczych związanych z rolnictwem.
 - C. Zabudowa mieszkalna niska, jednorodzinna i często rozproszona.
 - D. Gęsta sieć ulic.
 - E. Zabudowa mieszkalna wielorodzinna, zwarta i często wielokondygnacyjna.
 - F. Występowanie użytków rolnych na większości powierzchni.

- 21** Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych. (... / 1 p.)
- Celem utworzenia parku krajobrazowego jest
- A. ochrona unikatowych obiektów przyrodniczych.
 - B. zachowanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych typowych dla danego terenu.
 - C. ochrona mniejszych cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego.
 - D. ochrona zabytków charakterystycznych dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej wraz z ich otoczeniem wyróżniającym się walorami krajobrazowymi.

- 22** Zaznacz punkty, w których podano przykłady negatywnego wpływu turystyki na środowisko geograficzne. (... / 3 p.)
- A. Wzrost cen w regionach o dużej atrakcyjności turystycznej.
 - B. Rozwój gospodarczy regionów turystycznych.
 - C. Wzrost ilości ścieków komunalnych latem w miejscowościach nadmorskich.
 - D. Przecinanie naturalnych korytarzy ekologicznych.
 - E. Wycinanie lasów na stokach górskich.
 - F. Umożliwienie turystom zwiedzania obszarów cennych przyrodniczo.

- 23** Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe. (... / 2 p.)

1.	Transport odpowiada za ponad 1/5 globalnej emisji CO ₂ .	P	F
2.	Transport lotniczy przyczynia się do niszczenia warstwy ozonowej.	P	F
3.	Ze wszystkich środków transportu najwięcej CO ₂ w przeliczeniu na pasażera i na kilometry emituje samochód.	P	F
4.	Do zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu zalicza się hałas.	P	F

- 24** Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe. (... / 2 p.)

1.	Intensywny wypas zwierząt jest mniej obciążający dla środowiska przyrodniczego niż wypas ekstensywny.	P	F
2.	Nawadnianie może być przyczyną przemieszczania się składników odżywczych w głąb gleby.	P	F
3.	W płodozmianie stosuje się więcej rolniczych chemikaliów niż w monokulturze.	P	F
4.	Do zabiegów melioracyjnych należy zarówno nawadnianie, jak i odwadnianie gruntów.	P	F

- 25** Zaznacz punkty, w których podano skutki obecnych globalnych zmian klimatu. (... / 2 p.)
- A. Wzrost częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych.
 - B. Zwiększanie się zasobów wody pitnej.
 - C. Zmniejszanie się powierzchni pustyń w strefie zwrotnikowej.
 - D. Intensywny przyrost pokrywy lodowej na Antarktydzie.
 - E. Zmiany występowania prądów morskich.

- 26** Zaznacz działania, które wpisują się w ideę zrównoważonego rozwoju. (... / 2 p.)
- A. Poprawa dostępu do edukacji.
 - B. Walka z ubóstwem.
 - C. Zwiększenie wykorzystania surowców nieodnawialnych.
 - D. Zalesianie.
 - E. Wykorzystanie surowców mineralnych znajdujących się na Antarktydzie.
 - F. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.
- 27** Zaznacz zjawisko, które nie jest skutkiem antropopresji. (... / 1 p.)
- A. Dominacja makii na wybrzeżach Morza Śródziemnego.
 - B. Wzrost temperatury powietrza na Ziemi.
 - C. Występowanie gazów cieplarnianych w atmosferze.
 - D. Zmniejszanie się powierzchni lasów w Brazylii.
- 28** Zaznacz zdania zawierające prawdziwe informacje. (... / 3 p.)
- A. Największymi światowymi importerami są Stany Zjednoczone i Chiny.
 - B. Najważniejszym partnerem handlowym Polski jest Rosja.
 - C. Praktyki stosowane przez międzynarodowe koncerny przyczyniają się do upadku wielu lokalnych firm.
 - D. Najlepiej rozwinięte gospodarczo państwa świata mają dodatni bilans handlowy.
 - E. Największym europejskim eksporterem są Niemcy.
- 29** Zaznacz punkt, w którym zawarto prawdziwe informacje dotyczące idei *fair trade*. (... / 1 p.)
- A. Idea *fair trade* polega na maksymalnym obniżeniu cen niektórych produktów przez wzgląd na zróżnicowaną zamożność kupujących.
 - B. Umieszczona na towarze etykieta *fair trade* oznacza, że producent otrzymał za ten towar uczciwą cenę.
 - C. Zgodnie z ideą *fair trade* należy przenosić produkcję do krajów o niskim poziomie rozwoju gospodarczego, których mieszkańcy są gotowi podjąć pracę nawet na niekorzystnych dla siebie warunkach.
- 30** Zaznacz informacje dotyczące giełd papierów wartościowych. (... / 3 p.)
- A. Zajmują się obrotem akcjami i obligacjami.
 - B. Zajmują się ustalaniem cen towarów.
 - C. Można na nich kupić lub sprzedać np. aluminium, srebro lub złoto.
 - D. Największe znajdują się w Nowym Jorku, Londynie i Paryżu.
 - E. Umożliwiają przepływ kapitału między firmami, działami gospodarki i państwami.
- 31** Zaznacz negatywne skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego. (... / 2 p.)
- A. Możliwość załatwiania różnych spraw bez wychodzenia z domu.
 - B. Spędzanie wielu godzin dziennie przy komputerze.
 - C. Obniżenie kosztów kontaktów międzyludzkich.
 - D. Ułatwienie dostępu do kultury i różnych rozrywek.
 - E. Trudności w docieraniu do wiarygodnych informacji.
- 32** Zaznacz właściwe wyjaśnienie terminu *kapitał ludzki*. (... / 1 p.)
- A. Fundusze przeznaczane w danej firmie na poszerzenie wiedzy i umiejętności pracowników.
 - B. Wiedza, umiejętności i doświadczenie pracowników.
 - C. Rządowy projekt służący wyrównywaniu szans edukacyjnych i poprawie jakości edukacji w Polsce.
- 33** Zaznacz punkty, w których opisano cechy gospodarki opartej na wiedzy. (... / 3 p.)
- A. Duże nakłady na szkolnictwo wyższe.
 - B. Wzrost znaczenia bazy surowcowej jako czynnika lokalizacji produkcji.
 - C. Niewielkie nakłady finansowe na prace badawczo-rozwojowe.
 - D. Duża rola technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych.
 - E. Bardzo duże znaczenie wiedzy i doświadczenia zdobywanego przez ludzi podczas pracy.

- 34** Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

1.	Rozwój technologii informacyjnych przyspiesza globalizację.	P	F
2.	Usługi pocztowe i kurierskie wchodzą w skład telekomunikacji.	P	F
3.	W telefonii satelitarnej wykorzystuje się łączność radiową	P	F
4.	Największym udziałem użytkowników internetu w ogólnej liczbie ludności odznaczają się kraje wysoko rozwinięte gospodarczo.	P	F

- 35** Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

1.	Wraz ze wzrostem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego państwa rośnie udział usług podstawowych w strukturze zatrudnienia.	P	F
2.	W krajach wysoko rozwiniętych nakłady na działalność badawczo-rozwojową stanowią nawet 2–4% PKB.	P	F
3.	W Polsce udział zatrudnionych w sektorze usług od kilkunastu lat utrzymuje się na stałym poziomie.	P	F
4.	Do najdynamiczniej rozwijających się w Polsce po 1989 r. działów usług należą finanse i ubezpieczenia.	P	F

- 36** Spośród wymienionych argumentów przemawiających za budową elektrowni atomowej w Polsce zaznacz argument, który jest nieprawdziwy.

(... / 1 p.)

- A. Może się okazać, że obecnie działające elektrownie nie są w stanie sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na energię elektryczną.
- B. Konieczne jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.
- C. Obecny postęp technologiczny sprawił, że nie ma już ryzyka awarii elektrowni atomowej.
- D. Nie można zaspokoić potrzeb energetycznych kraju jedynie przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

- 37** Zaznacz dwie informacje dotyczące energetyki jądrowej.

(... / 2 p.)

- A. Wykorzystuje odnawialne źródła energii.
- B. Koszty składowania odpadów są bardzo wysokie.
- C. Wiąże się z dużą emisją zanieczyszczeń, szczególnie do atmosfery.
- D. Praca elektrowni jest uzależniona od warunków klimatycznych.
- E. Elektrownie mają bardzo dużą wydajność.

- 38** Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli jest fałszywe.

(... / 2 p.)

1.	Przykładem technopolii jest Dolina Krzemowa.	P	F
2.	Dynamiczny rozwój przemysłu high-tech w Azji Środkowej i Azji Południowo-Wschodniej jest związany z niskimi kosztami produkcji.	P	F
3.	Największym na świecie producentem stali są Indie.	P	F
4.	W krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo tradycyjne gałęzie przemysłu mają marginalne znaczenie.	P	F

- 39** Zaznacz zachowania zgodne z ideą zrównoważonej turystyki.

(... / 2 p.)

- A. Wyjazd do gospodarstwa agroturystycznego.
- B. Korzystanie na wakacjach jedynie z atrakcji, które oferuje hotel, np. restauracji, basenu i dyskoteki.
- C. Biwakowanie w parku narodowym.
- D. Kupowanie lokalnych wyrobów.

40 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Rewitalizacja ma na celu przywrócenie właściwego *ład* przestrzennego / funkcjonowania społeczeństwa i przyrody na terenach zdegradowanych.
- B. Przykładem rewitalizacji obszarów poprzemysłowych jest *Manufaktura w Łodzi / Kazimierz w Krakowie*.
- C. Integracja społeczna jest głównym celem rewitalizacji *blokowisk / sąsiedzkiej*.

41 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Od 1975 r. liczba ludności Ziemi powiększała się o kolejne miliardy co mniej więcej *12 lat / 23 lata*.
- B. Największą część zasobów wodnych zużywa *przemysł / rolnictwo*.
- C. Od początku fazy przemysłowej temperatura powietrza na Ziemi podniosła się o mniej więcej *1°C / 10°C*.

42 Podkreśl w tekście dwie fałszywe informacje, a następnie zapisz informacje prawdziwe.

(... / 2 p.)

Warstwa ozonowa jest naturalnym filtrem chroniącym organizmy żywe przed szkodliwym wpływem promieniowania UV. Do dużego spadku koncentracji ozonu w atmosferze doszło w drugiej połowie XX w. Nad Afryką została zaobserwowana dziura ozonowa. Główną przyczyną jej powstania było zastosowanie metanu w urządzeniach chłodniczych i aerozolah kosmetycznych.

43 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 4 p.)

- A. Im wyższy poziom rozwoju społecznego państwa, tym *niższa / wyższa* oczekiwana liczba lat nauki dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia.
- B. W Nigrze oczekiwana liczba lat nauki dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia wynosi około *5 / 15*.
- C. W krajach o wysokim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego na jednego nauczyciela przypada *mniej / więcej* uczniów niż w krajach o niskim poziomie rozwoju.
- D. Kształcenie ustawiczne to kształcenie *zgodne z ustawodawstwem państwa / trwające przez całe życie*.

44 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Dwa największe banki świata mają swoje siedziby w *Chinach / Japonii*.
- B. Stopień rozwoju gospodarczego kraju *ma wpływ / nie ma wpływu* na dostępność usług bankowych.
- C. Liczba bankomatów przypadających na 100 tys. dorosłych mieszkańców w krajach wysoko rozwiniętych jest zazwyczaj *mniejsza / większa* niż w krajach słabo rozwiniętych.